Wiener Stadt-Bibliothek.
14593 E.K. A

176

Neuen Kremsmunst
& Klosterneuburg

auch auf der Hofbibl. [illegible]

Denis n° 305

Dionisii Alexandrini .. de situ orbis translatio per Priscianum .. emendat.. a D. Joanne Cuspiniano.. J. Winterburg, Wien o. J. [um 1494]

WIENER-STADTBIBLIOTHEK

Ausgabe der lateinischen, metrischen Übersetzung des geographischen Lehrgedichtes Periegesis von dem Alexandriner Dionysius. Die Übersetzung ist von dem Grammatiker Priscianus.

Dioniſij Alexandrini philozophi de ſitu oꝛbis Tranſlatio per Priſtia-nũ grãmaticoꝝ pꝛĩcipẽ.

J 4° 2311

A 14.593

WIENER STADTBIBLIOTHEK

Aturę genitor: que mundū ꝯtinet omnē
Annue rex celi poſitum telluris et vndę
In quas imperiū: mortalibus ipe dediſti
Materię tantę me promere carmine digno
Incipiens terrę tractus pontiq meatus
Et fluuios canere atq vrbes populoſq per orbem
Diſcretos: late refluum memorare parabo
Oceanum: tellus quo cingitur ęquore tota
Inſula ceu ſeſe diffundens littore vaſto
Non tamen aſſiduo: teres vndiq margine circum
Clauditur hęc bifido. ſed brachia littore pandens
Arctatur rapidos curſus ad ſolis vtrinq
Aſſimilis fundę ſed quāuis corpore toto
Vna ſit hęc homines tris dicunt eſſe diremptas.
Et primam lybien. poſt europen: aſiamq
Sed lybiam europę diſcernit finibus amplis
Linea: quā obliquant gades atq oſtia nili.
Qua boreę excurrit memphitis terra ſub axes
Atq locum nouit ſpartano fama canopo
Sed terras aquilo qua frigore damnat iniquo
Europen aſię tanais disiungit ab oris
Sauromatas linquēs: ſcythiam qui gurgite vaſto
Pręſtringit. precepſq ruit meotida poſcens
At medius finis iam iam decliuis ad auſtrum eſt
Quas helleſponti fauces dixere priores
Sed magis auſtralis ſunt terminus oſtia nili
Per mare ſic fluuioſq patens diſcernitur orbis
Aſt alii terris malunt diſcernere terras

Finibus eſt aſię latus arctum lingua ſupernis
Caſpia quã mediam faciunt: atqꝫ ęquore ponti
Euxini locus hic diſcrimen dicitur eſſe
Europę atqꝫ aſię diſiungens rurib9 arua.
Aſt alius finis longiſſimus exit in auſtros
Qui ſecat ęgipti terras ęquorqꝫ ſabęum.
Separat hic lybien aſię confinia rumpens.
Talia mortales perhibent diſcrimina terrę.
Circuit oceani gurges tamẽ vndiqꝫ vaſtus:
Qui quãuis vnus ſit plurima nomina ſumit
Finibus heſperijs atlanticus ille vocatur.
At boreę qua gens ferus arimaſpa ſub armis
Dicitur ille piger necnon ſaturnius idem
Mortuus eſt alijs: minimo qđ lumine ſolis
Perfruitur: tarde radios nam ſuſcipit ortus
Nubibus ⁊ craſſis premitur: nimbiſqꝫ grauat̃.
Vnde tamẽ primo conſcendit lumine titan
Eoumqꝫ vocant: atqꝫ indum noĩe pontum
Sed qua deuexus calidũ polus excipit auſtrũ
Aetiopumqꝫ ſimul pelagus rubrumqꝫ vocat̃
Qua deſerta patet tellus ardore peruſta.
Circuit oceanus ſic totum maximus orbem
Nominibus varijs celebratus: ⁊ ęquore tanto
Hinc atqꝫ inde ſinus penetrabilis efficit ille
Exiguos multos dirimens mare quatuor amplos
Perſecat heſperiam primus qui porrigit̃ vndis:
Pamphylumqꝫ latus libyę prętendit ab oris
Sic minor eſt reliquis. maior quem caſpia tellus
Suſcipit intrantem vaſtis aquilonis ab vndis
Nomine ſaturni quod tethys poſſidet ęquor

Caſpius iſte ſinus ſimul hyrcanuſq; vocatur:
At duo qui veniunt auſtralis ab ęquore ponti:
Hic ſupra currens mare perſicus efficit altum:
E regione ſitus: qua caſpia voluitur vnda.
Fluctuat aſt alter panchea que littora pulſat
Euxini contra pelagus protentus in auſtros
Hoſce ſinus perhibens: quos tethyos efficit vnda
Maiores nam ſunt alij multiq; minores.

Nunc maris heſperij luſtrabo carmine tractus
Flexibus in varijs quo frangitur ęquore pontus
Aſtringens pelago terras circufluus illis
Montibus ⁊ radens: ſuppoſitas vrbibus oras.
Adſis o numen ſtudioꝝ preſul ⁊ artis
Ordine principiũ capiens atlantis ab vnda
Herculeo celebrant quam mete munere gades.
Celiferaſq; tenet ſtans atlas monte columnas
Eſt primus vaſtis qui pontus hibericus vndis
Diuidit europen libya cõmunis vtriq;
Hinc atq; hinc ſtatuę ſunt: ambę littora cernũt
Hęc libyes hęc europes aduerſa tuendo.
Gallicus hunc gurges: qui celtica littora pulſat
Excipit: hunc ſequit̃ ligurũ cognomine dictus
Qua domini rerũ terris creuere latinis.
Ad petram leucen aquilonis ab axe reductus
Quę freta ſicanię concludit littore curuo
Inſula ſed cyrnos proprijs pulſat̃ ab vndis:
Intra ſardoniũ pelagus celtumq; refuſis.
Inde ſalis tumidus tirrheni voluitur eſtus
Ad partes vergens auſtrales excipit iſtum

Sicanie gurges ſolis deflexus ad ortus:
Qui procul effuſus pachynis tendit̃ oris
Ad creten ſummā:quę prominet ęquore rupem:
Qua gortyna potēs medijs qua pheſtos in aruis
Arietis hanc rupem ſimulantē vertice frontē
Pro merito graij criu dixere metopon:
Hoc mare gargani concludit iapygis ora:
Illinc incipiens extenditur adria vaſtus:
Ad boream penetrans pelago ſolemq; cadentē
Ionius pariter ſinus hic perhibetur ab orbe.
Diuidit ⁊ geminas diuerſis partibus oras:
Quas tamen extremas cōiungit terminus vnus
Ad dextram partē protenditur illyris alma:
Poſt hanc dalmacię populoꝝ martia tellus
Ad leuam auſonię porrectus cōtinet iſthmos
Quem tria circūdant maria vndiq; littore curuo
Terrhenū ſiculum necnō ſimul adria vaſtus
Finibus at proprijs exceptant ſingula ventos
Tyrrhenum zephyro:ſiculum ſed tundit̃ auſtro:
Adria ſuccurrens eoo frangitur euro.
At poſt ſicaniam tractu diffunditur alto
Ad ſyrtim pelagus libycis quę cingitur oris:
Maiorem poſtquam minor excipit:ęquore longe
Atq; ſinu gemino reſonantia littora pulſant
Finibus a ſiculis cretęum tenditur equor:
Ad ſolis veniens ortus ſalmonida poſcens
Dicitur eous qui cretę terminus eſſe:
Poſt hanc eſt geminū mare vaſtum fluctibus atris
Fluctibus hiſmarici borę quod tunditur atris
Quod ruit aduerſus celſę de partibus arcti

Quod prius eſt phariū perhibēt: hoc littora tāgit
Pręcipitis caſu montis: poſt vnda ſecunda
Sidoniū ē pelagus: penetrat qu a gurgite pontus
Iſicus arctoas ad partes ęquore vergens.
Non longe rectus: cilicum nam frangit̃ oris.
Hinc zephyros poſcens veluti draco flectit̃ vndis
Quod iuga montiuagus vaſtat: ſiluaſqꝫ fatigat:
Partibus extremis pamphilia clauditur iſto:
Atqꝫ chelidonię rupes cinguntur eodem
At procul hunc zephyrus finit patareide ſumma
Poſt hec arctoas ad partes aſpice rurſus
Aegeum ſuperat qui fluctibus ęquora cuncta:
Diſperſas vaſto qui gurgite cycladas ambit
Terminat hunc imbros pariter tenedoſqꝫ coercēs
Anguſta trahitur quę fauce propondidis vnda
Aſia: quā ſupra populis diſtendit̃ amplis
Ad notiam partem: qua latus ducitur iſthmos.
Threicius ſequitur poſt boſphorus oſtia ponti:
Hoc nullū perhibent terras anguſtius orbis
Eſſe fretū dirimens. hic ſunt ſymplegades arctę:
Panditur hic ponti pelagus titanis ad ortus
Quod petit obliquo boream ſolemqꝫ meatu
Hinc atqꝫ hinc medio percurrunt ęquore colles:
Vnus qui veniens aſię de parte carambis
Dicitur auſtrali: ſed contra finibus alter
Prominet europę hunc criu dixere metopon:
Ergo conueniūt aduerſi gurgite tanto
Diſtantes quantū ternis tranſire diebus
Eualeat nauis: bimarem ſic ęquore pontum
Aſpicias ſimilem cornu quod flectitur arcus

Nervo curvati diſtento dextera nervum
Aſſimilat: recto trahitur nam linea ductu
Extra quā boream quo ſcandit ſola carambis
Sed formam cornu geminatis flexibus edit
Littus: quod pontum cingit ſub parte ſiniſtra
In quam meotis penetrans aquilonis ad axes
Quam ſcythię gentes circundant undiq̧ ripis
Et matrem ponti perhibent meotidis undam.
Scilicet hic ponti vis exit gurgite multo
Cimmeriū torrens per boſphoron hic ubi taurū
Cimmerij gelidis habitant ſub finibus unum
Hęc maris eſt ſpecies ſplendēs hęc forma ꝓfundi.

NVnc tibi telluris regiones carmine pandā:
Ut ternas animo non viſas lumine terras
Atq̧ docens alios laudetis pectore docto.
Incipiens libyę tenuiſq̧ a tethyos undis
Oceanus tyrias qui pulſat gurgite gadis
Tenditur ad notias partes ⁊ ſolis ad ortus:
Et meſſis formam reddit menſoribus arcis
Quam tradunt terrę non ęqua margine cinctā.
Terminat hęc fines rubri prope littora ponti
Latos ęthiopum populos: quos poſſidet alter
Quem calidis iuxta terris paſcuntur erembi
Hos pelli ſimiles pardi dixere priores
Nanq̧ ſolum ſquallens urbes diſtinguit opacas
Hac ſitis ac humor latos variatur in agros
Sed ſummā libyen habitāt ad tethyos undas
Alcidę quā ſunt ſtatuę mauruſia plebes.
Poſt hos immenſę nomadum de ſemine gentes

Atq; maſeſilij necnon maſylia proles:
Saltibus hos duris aſper ſiluiſq; vagantes
Victus alit ſęua quęſitus cęde ferarum.
Scilicet ignaros terras proſcindere aratris
Agricolaſq; boues plauſtris domitare ſonoris:
Nanq; errāt nemoꝝ per dumos more ferarum:
Quos prope tenduntur fines carthaginis altę
Perpetuas tyrijs celebrat quę condita laudes
Qua regnans foelix dido per ſęcula viuit:
Atq; pudicitiam non perdit carmine ficto
Hanc minor inſequitur ſyrtis maiorq; ſecūda
Qua tumor īmenſus tyrrheni pellitur ęſtus:
Accerſuq; furit ſicciſq; receptus ar enis
Aſt inter ſyrtis vrbs eſt quam nomine dicunt
Eſſe neapolin: hanc ſupra iuſtiſſima fertur
Hoſpicijs gaudens gens degere lotophagoꝝ
Hos licet ad fines deſertas cernere terras
Extinctis populus naſamonum marte latino:
Aſbyſtę poſt hos terrarum rura tenentes
In medio ſummis libycis ⁊ gentibus hāmon:
Necnō cyrene clarorum mater equorum
Vrbis amiclę propter quā condidit olim.
Marmaridę: poſt hos ęgyptia flumina vertunt
Getuliq; ſuperſunt viciniq; nigrentes:
Continuo poſt hos ſequitur phaurusia tellus:
Hanc habitant iuxta garamantes debrite clari
Quę ſuperat cunctas vrbs miro munere fontis:
Frigore qui noctis feruet calefactus ⁊ vmbris
At ſolis friget radijs glacialis ⁊ igni
Omnibus extrema populis clauduntᷣ in ora

Aethiopes: libyes vbi finit littore cerne
Oceanum nimio que pulſat ſole calentē.
Nec longe feruent blemiorꝫ collibus agri
Hinc fluuij pinguis deſcendunt flumina nili
Partibus a libycis: qui currens ſolis ad ortus
Siris ab ethiopum populis cognomine fertur:
Verſum cultores nilum dixere ſyenes:
Hinc currens nilus ad partes flumine pingui
Fertilis egypti terras foecundat opimas:
Septeno ꝯfertit pellegūm gurgite pontum:
Non alius tantū fluuiorꝫ ditat arenas:
Atqꝫ trahens limū cōplectitur vbere campos:
Hic latis libyen aſie diſterminat oris:
Hec ortus cernit: videt auſtros illa calentes.
Hanc habitant iuxta ſapientū corda virorꝫ
Diſpoſuere vias qui vite mente potenti:
Et primi dederant ſulcos ⁊ ſemina terris:
Obliquos ſolis tractantes pectora curſus:
Horum telluris fines nunc carmine dicam
Et formam celebrat quam gloria magna ꝑ orbē:
Hec igitur latis diffuſa pateſcit in aruis
Fertilis ⁊ ſuperans alias pinguedine glebe:
Marginibus laterum formatꝰ at vndiqꝫ ternis
Lata quidē boree ſub littore tendit̄ oris:
Aſt ortus anguſta petit: ſummāqꝫ ſyenem:
Quā celſi media montes vtrinqꝫ coercent:
Irrigui per quā deſcendūt flumina nili
Hanc habitant hoīes multi pariterqꝫ opulenti
Qui veteris clareqꝫ colunt ſub menia thebes
Quam perhibent centū portas habuiſſe priores

Filius auroꝛe memnon qua regna tenebat:
Hic ſunt ⁊ ſeptem medijs in finibus vrbes:
Quas celebrat totū diſcurrens fama per oꝛbem.
Et quicunqꝫ maris viuunt prope littoꝛa vaſta.
Qua lacus eſt ingens liquide ſerbonidis vnde:
Ad cuius zephyrum macedū ſunt moenia regis:
Et pharos in idothees ſcopuli pallenidis alti.
Poſt vrbs ſub caſio pelluſi vergit ad oꝛtus.
Nauigijs populus dures quā poſſidet aptus
Non tamē eſt libyes ponendus finibus iſte:
Scilicet eoas nili qui continet oꝛas:
Nili quem circū floꝛet mirabilis arboꝛ:
Extinguitqꝫ ſitim pomo: cui nomen ad ipſos:
Hec facies libyes: hic claudit terminus illā:
Sunt tamē hic aliẹ gentes: quẹ littoꝛe ſummo
Tethyos aut medijs habitant telluris in aruis
Et gratas circum ripas tritonidis vnde:
Hic lapis heliotropius: qui nomine vero
Dicitur: conuertit radios nam ſolis in vnda:
Si quis eum fuſa labris immergat aenis
Sanguineiqꝫ rubens reſplendet luce coloꝛis
Purioꝛ at ſoli renitet nudatus ab vndis:

SI placet europes quoqꝫ me nūc dicere formā
Haud taceam. ſimilis libye eſt ſed vergit ad arctos
Finibus ⁊ pariter diſtentis pergit ad oꝛtus
Linea nanqꝫ aſiẹ ſimilis diſiungit vtranqꝫ
Hec notias ſpectat: partes aquilonis at illa:
Aſt ambas vnam ſi terras eſſe putemus
Aſſimulent conum laterum cōpagibus ęquis:

Cuius ad occaſus eſt ſummum: lata ſub ortu.
Sic europa tibi facili dignoſcitur arte.
Ad cuius ſummum prope metas herculis alti
Magnanimę gentes dederat quis nomē hiberus
Ad ſpaciū multum terrarū rura colentes
Oceanum boreo contingūt frigore durū
Scrutaturqꝫ decus pulchrum ſapientibus auri
Quos tamē aut maculat preſens: nec deijcit abſens
Qua ſunt germani bellaces: atqꝫ britanni
Saltibus hercynis germania ſubiacet atrox.
Hęc tergo ſimilis taurino dicitur eſſe.
Epaſcit volucres mirum fulgentibus alis
Quis ducibus noctu cernuntur flexa viarum:
Pirthenes ſequitur mons: poſt hunc celtica tellus
Eridani fontis contingens rauca fluenta.
Hic phaethonta ſuum carę luxere ſorores
Hic electra legunt alnis ſtillantia celtę
Sucina quę memorant mellis vini ve colore.
Que paleas rapiunt tractu: frondeſqꝫ caducas:
Poſt hos thirrheni: quos iuxta ſolis ab ortu
Incipiunt alpes: quibus exit gurgite vaſto
Oceani rumpens glacialis littora rhenus.
Hunc prope conſurgit fons iſtri flumine longo
Qui poſcens ortus: euxini peruenit in vndas
Irriguam peucen amplexus gurgite quino
Cuius in arctoas eſt partes barbara tellus
Innumeras gentes gremio cōplexa reducto:
Cui finem faciunt meotidis oſtia vaſtę.
Hinc ſunt germaniqꝫ truces ⁊ ſarmata bellax
Atqꝫ getę: necnō baſtętnę ſemina gentis.

Dacorumq; manus ⁊ martia pectora alani
Atq; dromon tauri retinentes fortis achilli.
Anguſtum ⁊ longũ meotidis oſtia iuxta.
Hos equites ſupra celtres fundunt̃ agaui.
Atq; melanchenum populus metuendus in arcu
Poſt hippemologi ſunt. hippopodeſq; potentes:
Atq; gelonus cum neuris. pictiq; agathyrſi:
Hic vbi deſcendit porrecta boryſthenis vnda
Euxinumq; ſubit criu prope tracta metopon
E regione iacet locus hic ſymplegados arctę
Hic ſunt aldeſii quoq; panticapiq; fluenta
Diuidui currunt ripheis montibus ambo
Immiſcent qua ſe ponti glacialibus vndis.
Naſcitur electrum pręfluens luce nitenti
Menſe ſolet primo qualis ſplendeſcere luna
Hos adamanta legunt iuxta fortes agathyrſi.
Tot dirimit gentes aquilonis partibus iſter.
Huius ad auſtrales terras gettęq; feroces
Noricijq; colunt bellaces pannonijq;
Et myſitracum boreis in finibus orti.
In quorum terris quas ponti perfluit vnda
Ignipotens oleo cõmixto gignit̃ herba
Medica cui nomen cuius ꝓpeſcere flammas
Si quis aqua capiat plus ignem paſcit in illa.
Pulueris hunc iactus potis eſt extinguere ſolus:
Thraces arant poſt hos latiſſima tuta tenentes
Que torrens ſtringit finitq; propontidis vnda:
Atq; helleſponti fauces ęgęus: ⁊ altus
Naſcitur hic ſcopulus pallene gemma refulgens
Aſterium perhibent: ſtellis certare putatur:

Et flammȩ ſimilis ſplendenti lumine lychnis.
Hic ripas iſtri porrectas vndiq; ſtringunt.

d. alia parte europe

Europȩ reliquas nunc partis aſpice ternas
Phoebeos vergēs: quibus eminet illa ſub ortꝰ:
Prima eſt hiſpanū: quȩ frangit littora pontum
Altera tyrrhenum quȩ pulſat molibus equor
Tertia quȩ graios circūflua gurgite paſcit.
Sed tamen oceanum contingit hiberica tellus.
Occiduum calpȩ: qua ſummam ſuſtinet vnam
Herculis e ſtatuis: quam ſupra diues & alta
Tarteſſus templiq; ſedent qui collibus imis
Pirrhenes: celum qui tangit vertice ſummo.
Aſt ambas intra tellus iacet auſonidarum
Limite quam recto mediam ſecat apenninus
Qui mons incipiens boreis ex alpibus altus
In freta ſicaniȩ porrectas terminat oras:
Hunc vrbes circū populi genteſq; frequentant
Quos breuiter tegā noſtro tibi carmine cūctos:
Tyrrheni primum fortes: iuxtaq; pelaſgi
Cyllentes quondā propria qui ſede relicta
Tyrrhenis ſocias petierunt nauibus arces.
Hos prope ſunt omni ſuperantes laude latini:
Quoꝝ per terram diſcurrit in equore thybris
Regius irriguo diuidit qui gurgite romam
Romā quȩ genitrix regnū dominatur in orbem:
Poſt hos pingue ſolū ſequitur campania diues
Hic tibi parthenopes domus eſt caſtiſſima frugū
Fertilis. hanc pontus proprijs excepetat vndis
Ad noton eſt longe ſupra ſirenida rupem

Dicentis ſilari gurges ſpectabile flumen:
Hunc habitant prope lucani brutijqꝫ coloni
Ad leucapetram longiſſima rura tenentes.
Hinc eſt ad boream zephyri quę ſumma vocat̃:
Sub qua ſunt locri celeres. qui tempore priſco
Iſtuc reginam propriam venere ſecuti
Auſoniamqꝫ tenent: qua currit flumen halecis
Moenia cernunt̃ metaponti: deinde crotonqꝫ
Quam pulcher gratam pręterfluit ęſarus vrbem
Vlterius pergens hinc templa lacinia cernens:
Poſt hęc eſt ſybaris: perijt quę numinis ira
Pręponens hominum tumulos cęleſtibus aris.
Poſtere qui priſcis auſi certamina ſoli
Sammitis medio complectitur itala tellus
In gremio. marſoſqꝫ ſimul: tunc deinde tarentum
Tangitur ęquoribus: quod muniuere lacones.
Continuo calabrę telluris rura ſequuntur
Vſqꝫ hirij ſummã. ſed tendit iapygis ora:
Qua ſalis adriaci trahitur vaſtiſſimus ęſtus:
Atqꝫ ſinũ penetrans aquileũ colligit vndas.
Alta tegeſtrgon poſtreme moenia terrę
Qua ſinus ionius finitur gurgite laſſo.
Hi ſunt auſonię populi genteſqꝫ potentes.
Flexilis hinc pontus ꝯuertens vergit ad ortus
Atqꝫ liburnoꝝ terras hylliſqꝫ feroces
Bulimeon pariter pręſtringẽs littora currit:
Et venit illyrias late porrectus ad arces.
Quas tollunt montes excelſa cacumina ſummas.
Cernitur hic tumulus qui cadmi dicitur eſſe
Hermionęqꝫ ſimul. nanqꝫ hic ſerpentibus illi

Corpora poſt tempus longum mutaſſe ferunt
In ſenio: poſtq̄ʒ patriam thebaſqʒ relinquunt
Hinc illos aliud poſuerunt numina monſtrum
Nanqʒ duo tumuli concurrunt peſte futura
Significat quotiens ſeuiſſima damna colonis
Hec regio fontem mirandę concipit vndę
Quē merito veteres dixerunt nomine ſactum:
Nam gelidus ſuperat cunctarū frigus aquarum:
Accenſaſqʒ faces ſi quis prope duxerit vndam
Extinguit flammas: recipit ſed rurſus eaſdem
Admoueat dextra cū extinctam lampada fonti.
Sed ſupra tracen: necnon epiron ad auſtros
Principium terrę doctiſſima grecia ſumit
Aſcendens multū. geminoqʒ ſub ęquore cincta
Aegeo ſiculoqʒ mouent qua flamine venti
Diuerſo: ſiculū zephyrus tenet: eurus ad altum
Aegeum: ſequit̄ pelopis poſt inſula lata
Conſimilis folio platani: quod muris acuta
Aequiperat caudam: cuius iacet iſthmos imago
Hellados ad boream ſibimet ꝯfinia iungens:
Latior at tellus folium ſeu flexile circum
Cingitur ęquoribus zephyrum tryhyllidis arua
Excipiunt: per quā deſcendit flumine pulchro.
Alpheus: qui meſſeni diſcinditur vndis
Eurotę: terris ambo naſcuntur aſeis.
Hic tamen eleos: ⁊ diuidit ille laconas.
Hic medijs habitant late telluris in aruis
Arcades apidanei ſub ſcopulos erymanthi
Qua melas atqʒ crathis fluuij qua currit iaon
Tenditur atqʒ vetus: qua longo gurgite ladon:

Hic merulos perhibent albos mirabile dictu:
Hic naſci linū : qui tacto accenſus ab igni
Extingui nequitur quē graij nomine vero
Albeſium memorant. ferri nitet ille colore.
Juxta eſt argiuū tellus pariterq̧ laconum
Ortus argiui vergunt:laconas ad auſtros.
Aequoribus geminis iſtmos pulſat̃ vtrinq̧
Hoc ephyren cōtra ē zephyrus: ſed verberat illud
Eurus in īmenſum quę mergitur vnda,ꝓfundū
Nomine quā danai dixere ſacronida priſco.
Attica ſed tellus poſt iſthmon ſolis ad ortū eſt.
Hinc orythyam boreas rapuiſſe puellā
Traditur.hic illiſus:aquis deuolu⁊ iamnis
Boetum ſequit̃ finis qua dicitur vnda
Eſſe poteſtatis diuerſę: nanq̧ duobus
Fluminibus vertit veruecū lana colorem:
Hoc fuſcat niueas:hoc albat gurgite nigras.
Locridis inde ſolū ſequit̃ regionis:⁊ ora
Teſſalis ⁊ tellus macetū cū menibus altis
Sub cuius ſcopulus tangentes vertice coelū
Speluncę veteris ſeruant inſignia cladis:
Finibus in medijs terrarū nanq̧ videntur
Oſtrea muricibus ſiccata latentibus eſſe:
Diluuiū latebras dederat quod piſcibus illas:
Concipit ⁊ parit hic naturę munere gemma:
Quam pęaniten perhibent pregnantibus iſta
Auxiliū confert facilis releuamine partus:
Cernitur hinc niueas attollens vertice rupes
Aemus threicius:quē contra tendit̃ agris.
Ad zephyrū regio dodones lata feracis

Ad cuius notias partes ſub rupe aracynthi
Aetolę gentes ſunt belli laude potentes
Campi quos medios acheloia perſecat vnda:
Et mare trinacriū perrumpit echinadas intra
Regna zephallenę prope ſunt ſapientis vlyxi
Iſte galactiten ripis oſtendit in altis
Vberibus prodeſt: necnō infantibus idem:
Et ſi quis terat hunc albeſcit lacte liqueſcens
Hunc fluuium iuxta pręclaros ſolis ad ortus
Phocis ad arctoos ventos extendit̄ ingens
Donec contingat calida oſtia thermo pylarum
Subiuga parnaſſi cephiſſos gurgite magno
Quam mediā dirimit deſcendens murmure vaſto
Qua templū phoebi memorabile delphica ſedes.

Nunc magno nobis ſunt inſulę ore canendę
Quas homines toto diſperſas ęquore cernunt
Eſt igitur ponto tellus circū flua prima
Cui nomē gladijs: ſtatuas hęc herculis inter
A tirijs colitur continuſa vocata vetuſtis.
Continuoqꝫ iacent gymnaſię: has baleares
Romani memorant: hinc frangitur ęquore buſos
Sardonie poſtqꝫ pelago circumflua tellus
Fontibus e liquidis prębet miracula mundo:
Quot ſanant ęgros: pandunt dānantqꝫ nefando
Periuros furto: quos tacto flumine cęcant.
Poſtqꝫ non longe cernunt littora cyrni:
Corſida quā pariter geminato nomine dicunt:
Hanc ſolam perhibent catochiten gignere terrā:
Corporibus lapis hic ceu glutine tectus adhęret

Nulla tamen tellus latiſſima robora ſilvę
Sic habili generat: dehinc rupes Eolidarum:
Quas ſeptem numero perhibēt cognomine plotas
Quippe viam ratibus pelago dant vndiqꝫ vaſto
Trinacrię poſt hos moles diſtenditur ampla
Cardinibus ternis: laterum quā terminat actus
Procurrens pachino longe caſtriſqꝫ pelori
Externenſqꝫ rates lylibei cautibus aſptis
Eminet ad zephyrum lylibę: pachinuſqꝫ ſub ortum
Aſpicit auſoniam boreęqꝫ pelorus ad axes:
Qua mare vix ſuperant haud ęquū mille periclis
Anguſtum rapido quod frangit gurgite ſaxa.
Traditur hic pelagi diruptas viribus olim
Excepiſſe fretū terras cogente ruina.
Plurima ſunt iſtic totū memoranda per orbē.
Dianas fons eſt: camerina gignitur vnda:
Quē ſi quis manibus non caſtis hauſerit vnquā:
Lętifico triſtis non miſcet pocula baccho.
Hęc eadē montē mirandā ſuſtinet ętnam:
Vertice qui ſummo rigida niue temperat ignē:
Nec ſuperant flammę frigus nec frigora flammas:
Hic ſalis acragas miracula poſſidet vnus
Naturas in quo proprias mutare videtur
Ignis ⁊ vnda. ſalem nanqꝫ illum ſoluere flammę:
Vnda ſolet crepitus illis cōiuncta mouere.
Hic ⁊ haleſinus fons eſt mitiſſimus vndis
Tibia quē extollit cantu ſaltare putatur
Muſicus ⁊ ripis lętans excurrere plenis.
Cernitur egregius lapis hic. cui nomē achates:
Hoc dederat fluuius cuius generat̄ ad vndas

Hanc ſimulachra vides venis oſtendere gemmã:
Aequoris ad ſiculi: quod vaſtis fundit̃ vndis
Ad noton eſt pontus libyę ſirtiſq; vadoſa
Maior: at vlterius ſi pergas: cerne minorem
Occiduam iuxta quã menix inſula fulget:
Et cercina ſimul libyca ſtatione patentes
Adria quas penetrat: venias ſi parte ſiniſtra
Atq; legas calabrum littus: tũc inſula magni
Oſtendit ſeſe diomedis nomine dicta:
Quo profugus quondã victor conceſſerat ille
Coniugis inceſte per fraudes ęgialię.
Joniũ pergens abſyrtidas ęquor ad ortus
Circuit has olim colchi tenuere feroces.
Laſſidum fruſtra medeę furta ſequuntur:
Continuo poſt haſce liburnidas aſpicis altas:
Ad notias partes: hinc ſęua ceraunia nautis.
Inſulę ambracię contra cernunt̃ in alto.
Et corcyra potens: ithaces atq; aſpera tellus
Et quas oblimat riuis achelouus amnis.
Flumine torrenti pręcelſam chalcida linquens
Sed multę amnis hyperboreę ſub parte videntur
Aegylaq;: inde cythera: calabria dura colonis.
Ad radios vergit: ſed carpathus: hãc prope certę
Pinguis & vmbroſis extendens collibus iden:
Ante ortus ſolis perhibent quã fulgere ſole.
Gignitur hic alimos: quã ſi quis mordeat herbã:
Compeſcit damanũq; famis rabiemq; diurnã.
At rhodos ęgiptum contra iacet inſula diues:
Suniados contra quoq; ſummũ rupis ad ortus
Nubila quã nunquã vetuerũt lumine ſolis:

Nam purus carę potitur telluris abantas:
Supra ſunt ſelamis: necnõ gyrna: ſed ortus
Cernentē cyprum pont⁹ panphylius ambit.
Poſt hęc ſunt terpę citra patareide ſumma
Fama chelidonias: celebrat quas noīe terras.
Nec procul eſt arados phenices ęquore cincta.
Aegei vero diuerſis partibus alti.
Ad fauces arctas multę ſunt inſulę abydi
Confines aſię dextrę: europeſq; ſiniſtrę.
Ad boream tamē hę pertendūt ordine longo
Europes mactis cõtingit abantias oram:
Et celſam ſcyrus peparethus ſacraq; lemnos:
Fertilis atq; thaſos: ſimul imbros poſt corybantū
Moenibus antiquis ſamothracia cernitur alta.
Aſt aſię partem: quę tangunt ęquore primam
Delon circūdant: has dicunt cycladas eſſe:
Contimbos: parados: ceu ſtellas aſpicis almas
Ioniaſq; ſimul: quas inter caunus ⁊ altę
Sunt ſamus atq; chius celebrato noīe claro.
Aeolicę poſt: ⁊ leſbus tenedusq; ſequuntur.
Et ſinus inde melas helles prorumpit in ęquor
Panditur hinc pelagus: tumidaq; propõtide feruet
Ad boream: ſaxiſq; viget proconeſus in illa:
Eſt etiā leuis euxini partibus vna
Quā leucen perhibent: aduerſa boryſthenis amnis:
Paſcit aues quomiā multas candore niuali.
Hic animas perhibent herorum laude potentes
Degere ſecuras virtutis munere pulchro.
Cimmerium recta: ſed ſi quis boſphoron ibit.
Cernitur hinc dextra: vaſte meotidis vnda:

Inſula mole grauis trans alopecea lata
Poſt quã phenagoren: hermonaſſamqꝫ nepotes
Egregie quondam coluerũt gentis ionum
Inſulę hę celebres pelagi ſunt nomine claro.
Aſt alias refluum circũdat tethyos ęquor:
Quaꝝ demonſtrem poſitũ regionis ad oras:
Aethiopes habitant erytheam pectore iuſti
Atlantẽ iuxta longeui finibus olim
Venit hyperboreus quę gens poſt facta perempti
Geryonis: domuit quẽ virtus herculis ingens.
Sed ſummam cõtra ſacrum cognomine dicũt
Quam caput europę: ſunt ſtanni pondere plenę
Heſperides: populus tenuit quas fortis hiberi
Aſt alię oceani iuxta boreetidas archas
Sunt geminę theniqꝫ britannides oſtia cernunt.
Hic etẽm laſſo perrumpit tethya curſu.
Has tñ haud habeat ſpacio ſuperare per orbem
Inſula perfulget nigro ſplendore gagates:
Hic lapis ardeſcens auſtri perfuſus aquatũ
Aſt oleo perdens flammas mirabile viſu:
Attritus rapit hic teneras ceu ſuccina frondes.
Nec ſpacio diſtant neſidum littora longe
In quibus vxores amnitum bacchica ſacra
Concelebrant: hederę folijs rectęqꝫ corymbis.
Oceani tranans hic nauibus ęquor apertum
Ad thulen venies: quę noctę dieqꝫ relucet
Titanis radijs cum curru ſcãdit ad axes
Signifer boreas ſuccedens lampade partes
Ad nauem pelago flectenti aquilonis ab oris
Ad ſolem calido referentem lumen ab ortu

Murmure cum vaſto ſcythię per plana refuſus
Nunc tamen imenſo torrentem flumine vertit
In glaciem boreas horrendo flamine ſęuus:
Heu miſeros homines:habitant qui finibꝰ illis
Aere damnati triſti:nimioq; rigore:
Quo pereunt pecudes pariter populiq; virorꝝ
Ni propere linquant ſua rura furentibus euris
Hi tanain habitant fluuium prope ſauromatarꝝ
Cui ſunt vicini ſindi quoq; cimmerijq;
Poſt hos cercetij iuxta quos axenus altis
Fluctuat ęquoribus: necnō oretęq; feroces
Et qui troianę poſt proelia gentis achęi
Aſcalpi regis:victricia ſigna ſequentes
Diſpulſi ventis iſtas venere ſub oras.
Poſt hos eniochi . genuit quos gręcia tellus
Et zygij iuxta viuunt regione ſub vna
Intima ſed ponti poſt fines tyndaridarū
Aegipto miſſi colchi tenuere coloni:
Caucaſij montis ꝓpe collem ⁊ caſpia ponti
Littora:qua celeres deſcendūt phaſides vndę
Circęoſq; ſecant campos: atq; ęquora ponti
Naſcitur armenij fluuius qui vertice montis:
Ad cuius partes boreas ⁊ ſolis ad ortus
Euxinum diuimens: ⁊ caſpia littora late:
Diffuſos ſpaciū per longū panditur iſthmos:
Quem iuxta terras habitant orientis iberes
Pyrthene quondā: celſo qui monte relicto
Huc aduenerūt hyrcanis bella frequentes.
Hic camaritarꝝ gens eſt cariſſima baccho:
Fluctibus hanc propter perſęuit caſpius ęſtus

Vndiqꝫ quē tereti concludit margine tellus
Sed mare non valeat tribus illud menſibus vlla
Scilicet immenſum nauis tranſire profundo
Non tamen exacuit pars vna ſub axibus equor
Qua tractum refuge miſcetur tethyos vnde.
Multa quidem generat viuis miracula rerum
Sed tamē egregio criſtalli pondere gemmam
Atqꝫ malos lemures quod pellit munus iaſpi
Nocturni manes fugitant: quē membra tuentē
Hoc igitur pelagus: que gentes vndiqꝫ cingunt
Incipiens numerum primis aquilonis ab oris
Que vergunt zephyro: quas caſpia littora claudūt
Primi ſunt ſcythie populi ſaturnia iuxta
Aequora viuentes. hyrcaniqꝫ oſtia ponti
Quos ſupra gryphes ditiſſima rura ſmaragdo
Qualem non alius terras poſſidet orbis
Atqꝫ aurū ſibimet defendunt pondere puro
Omnia: ſed diri ſuperans audacia lucri
Aduerſus volucres heu cōmouet arma virorꝫ
Proelia nam faciunt arimaſpi gryphibus hoſtes
Hic ⁊ criſtalli perlucet maxima moles
Hinc vnnus ſequitꝰ. poſt fortis caſpia proles
Hinc ſunt albani bellaces marte feroci
Vnde canes nati ſuperant genus omne ferarū
Magnus alexander miſſum ſibi viderat inde
Victorem tauriqꝫ canē. rabidiqꝫ leonis.
Poſt hos caduſij duriſſima rura colentes
Et prope ſunt mardi: ſequiturqꝫ hyrcania plebes
Hinc apyri: per quos mardus deuolūtꝰ amnis
Dercebius bibit hunc preter bactrusqꝫ fluentē

Aurea ſpectet̃ tibi pinguibus inſula glebis.
Hinc trepidos proram cõuertens nauis ad auſtros
Taprobanem veniet: generat quę magna elephãtes
Per fines aſię: iacet hęc ſub ſydere cancri
Littoribus cuius ſaliunt denſiſſima cete:
Quę paſcit vaſtum mare rubrũ montibus ęqua
Tenditur horribilis: quoꝝ per terga per armos
Spina ferẽs cladem: fatumq; ſub ore feroci:
Quippe ſolent pariter nauem ſorbere viroſq;
Nam mala tam pelagus q̃ terra merẽtibus offert:
Vlterius pergas ſi poſt carmanida ſummã
Ogycis occurrat qua dicitur eſſe ſepulchrũ
Regis erithręi: dederat qui noĩe ponto:
Perſicus inde ſinus penetratur. ⁊ icarõ offert
Inſula: quę fertur nimium placare dianam.
Tot ſunt ingentes quas cingit tethyos vnda
Inſulę: aſt alię diuerſis partibus orbis.
Diſperſę plures: fama latuere minores
Auris difficiles nautis vel portubus aptę
Quaꝝ non facile eſt mihi promere nõia verſu.

ESt aſię fines amboꝝ linea monſtrat.
Et formã contra poſitarum imagine coni.
Paulatim trahitur tamen hęc orientis ad oras
Oceanus ſtatuas bacchi qua tangere fertur
Finibus indoꝝ poſtremis gurgite torrens
Qua ganges liquido nyſſeos irrigat agros
Non tantũ ⁊ ſpacio ſimilis telluris apertę
Scilicet ambabus penetralibus vnus in illis
Funditur oceani ſinus: ⁊ diſterminat ambas.
Aſt aſię gremio triplex mare cõfugit vndis

Hircanum pariter perſum ſimul atq; ſabeum
Hec noton: ad boreos hyrcanum vergit ad axes
Gurgitis euxini vicinum multa viroꝝ
Milia: quod circū degunt per littora ponti:
Amboꝝ medius campis diſcernitur iſthmos:
Aſt aſiam qui mons excelſus diuidit omnem
Incipit a medijs terrę pamphylidis oris
Et longis ſeſe ſpacijs producit ad indos:
Nunc obliqua means: nunc recto limite currens
Vertice: quē toruo perhibent cognomine taurū
Cornua nam ſummus ſcopulis imitatur acutis:
Multifiduſq; ſuos huc colles ſpargit ⁊ illuc.
Ex hoc innumeri deſcendunt fontibus amnes
In partes euri zephyri boreęq; vel auſtri.
Quis memorare queat fluuioꝝ noīa cuncta:
Non tamen eſt vnum montis cognomen vbiq;
Sed varij flexus variant noīe multo.
Singula ſed proprijs ſunt noīa nota colonis.
Nunc igitur gentes illum populoſq; tenentis
Qui celebres memorem: ſed foelix numen adeſto
Meotę primi tangunt meotidis vndas
Sauromatęq; truces gens aſpera martis in armis
Sanguis amozonidum fortis: quos protulit olim
Sauromatis mixtęquę thermodonnte relicto
Ingentes genuere viros: belloq; potentes
Innumeras habitant qui ſiluas gurgite vaſto:
Inter quas tanais meotidis intima pulſat
Europen fluuio dirimens aſiamq; reflexo:
Europen zephiro: aſiam ſub partibus ortus
Caucaſi exit cuius fons montibus altis

Per quos hyrcanum currens deſcendit in ęquor
Sed bactri medijs habitant telluris in aruis:
Parnaſſum late prope montē rura tenentes:
Derceby vero ſub caſpia littora vergunt.
Poſt hos maſſegetę: trans flumen araxis ad ortū
Hoſpitibus ſęui cunctis belloqꝫ feroces
Non bacchi donum: ceretis nec munera norūt:
Sed lac cōmixtū putant cū ſanguine equino
Hos iuxta boream vergit choraſmia proles
Sugdias hanc ſequit̄ rapidus quā diuidit oxus
Emodum montē: qui linquēs caſpia rumpit.
Inde ſacę nimium certis gens mira ſagittis
Flumen iaxartē iuxta: quibus arua coluntur:
Et thocari phruniqꝫ ⁊ plurima milia ſerum
Illis nulla boum: pecoris nec paſcua curę:
Veſtibus vtuntur: texunt quas floribus ipſi
Quos tenuat lectos deſerti finibus ipſi.
Aſt alia ſcythię gens eſt externa per arua
Quos prope ſunt triſtes ventis ⁊ frigore terrę
Nanqꝫ niues ſemper pulſant has grandine mixtę:
Caſpius his populus luſtratur pontus ⁊ oris.
Aſpice poſt colchos nunc: ⁊ poſt phaſidis vndas
Occaſum verſus populus in littore ponti
Euxini: damus hos vſqꝫ ad chalcedonis ora
Boſphorus anguſtat ſcopulis quę trachius vrgēs
Byzeres primi quos iuxta terra vechitum.
Macrones poſt hos pariter: phyliresqꝫ ſequunt̄
Moſſyniqꝫ: domos prebent quis: lignea tectá
Turribus arboreis habitantes vnde vocant̄
Hinc pecorum eſt diues nimirū gens tibarenū

Hanc prope ſunt chalybes duriſſima rura colentes
Quos labor exercet ſeruus ferriqꝫ metalla.
Vicinos iſtis campos terramqꝫ patentem
Aſſyrij complent populi: qua gurgite vaſto
Inter amazonidas thermodon martius amnis
Armenium linquens montẽ deſcendit in ęquor
Huc aſię quondã deuenit alumna ſinope
Ex qua cognomen coeperunt moenia clara:
Illius fluuij rigidas prope frigore ripas
Inuenies lapidem criſtalli pondere puro
Conſimilemqꝫ gelu: nec non ſplendore nitenti
Gemma micans illic perlucet iaſpidis albę
Iris continuo liquidis percurrit in ęquor.
Poſt halis eſt fluuius boreę qui currit in ortus:
Atqꝫ carambidis irrumpit prope littora pontũ
Armonijs primas qui montibus accipit vndas.
Paphagones poſt hos: maryandiniqꝫ ſequunt̃
Bithyniqꝫ viri pinguiſſima rura colentes:
Qua thebas pulcher gratiſſima flumina voluit
Rhebas qui rapidi decurrit ad oſtia ponti.
Nam prius expoſita ſcythię ſunt ſemina gentis
Nunc aſię regio contingens littora nobis
Dicatur: partes calidas decurrit ad auſtri
Atqꝫ helleſpontũ tranſit ſyrieqꝫ receſſus
Poſcit ad arabiam: quę florent vbere terrę:
Sunt chalcedonij primi poſt oſtia ponti
Moenia bizantis qui cernunt optima contra
Romaniſqꝫ pię regnis dominantia mũdo.
Bebrycij poſt hos: ⁊ myſia montibus alta:
Qua chius egregia decurrens murmurat vnda:

Qua nymphas comitē perhibēt rapuiſſe potentis
Alcide puerum triſtiſſima fata gementis.
Hinc helleſpontū pertenditur angulus ingens
Qua breuior phrygię pars eſt: nam latior intus
Sangarij ripis fluuij vicina rapacis:
Tenditur hęc pocius titanis piguis ad ortus:
Altera ad occaſus alte ſub montibus idę
Altera quę cecidit pręclaro nomine terra:
Ad xanthi liquidas necnō ſimeontis ad vndas:
Poſt hęc eolię tellus pętenditur orę
Fluctibus ęgei primis quę tunditur alti.
Inde tenet terras pelagus prope ſanguis ionum
Per quas męander pinguis deſcendit in ęquor
Inter miletum currens: latamq; prienem.
Ad latus iſtoꝝ boreum ſunt moenia clara
Vrbs epheſus: claudit quam grato littore pontus:
Poſt has meonię tellus: quę vergit ad ortus:
Et tmoli colles: fluuius quibus aurifer exit
Pactolus: cuius prope ripa tempore verno
Si ſedeas: dulci capiaris pectora cantu
Cygnoꝝ: paſcunt quos herbę flumine circum:
Nam florent aſię per campos plurima prata:
Sed magis ad fluuium męandri gurgite miti
Quem iuxta voluens ſe: murmurat vnda cayſtri:
Poſt hos ſunt lycij: quos xantus diuidit amnis:
Ad mare vergentes qui tauri cornua cernunt:
Vſq; ad pamphylios perhibent quē noīe cragū:
Illic aſpicies aſpendū: moenia cuius
Eurimedon amnis radit vicina ꝓfundo:
Continuoq; iacent alię pamphilidis vrbes

Corycus parceqꝫ calens: ⁊ celſa phaſelis.
Hos ſupra medijs habitant telluris in aruis:
Ad partes ortus: gens dura lycaonis armis.
Poſt hos piſidum pinguiſſima rura colunt
Termeſus: lybre necnõ clariſſima ſlege
Gentis amodęę pulcherrima moenia quondã
Hinc ſinus eſt longus cilicum: qui vergit ad ortꝰ
Euxini penetrans vicinas ęquoris oras.
Hunc aſię perhibent anguſtis partibus eſſe:
Cui tamẽ immenſo fluuij ſe gurgite miſcent
Per longũ pyramus ſpaciũ pynatuſqꝫ voluti
Flexilis ⁊ cydnus dirimit quę flumine torſon:
Hinc aſię cilicum ſunt celſis moenibus vrbes
Lyrneſſos maloſqꝫ ſimul vicina ꝓfundo
Atqꝫ ſoli medio terrarũ fine locati
Cõmagena dehinc regio: ſirięqꝫ ſequuntur
Vrbes diſpoſitę per longi littora flexus.
Nam caſij montis: qua prominet ora per ęquor
Vergit in occaſus diffuſis tractibus vnda.
Nunc aliquas aſię partes tibi carmine pandam
Quadrati lateris qua clauditur vndiqꝫ forma
Et ſpacijs campos longis protendit in ortum
Scis etenĩ memoraſſe tibi: ꝙ collibus altis:
Per totã medijs mons ingens tenditur actu
Quod finis aſię nigros producit ad indos
Hoc eſto laterum boreũ tibi: nilus ad oras
Heſperies finit: ſed tethys ſolis ab ortu
Indica cõcludit: rubrum mare termĩat auſtrũ
Aſpice nunc igitur dum finem verſibus ortus
Peruenio retegens tibi veris omnia rebus.

Incipiens ſyrię terris: qua parte reliqui
Quę pelagus ſupra ſub ſolem vergit ad auſtros
Vrbibus ⁊ multis habitatur noīe priſco.
Quę caua vulgaī: mediam quia collibus altis
Aſt humilem libanus claudit, ptentus in ortum
Occaſumqꝫ petens caſius. multiſqꝫ viroꝝ
Incolitur populis locupletibus alma diremptis
Nanqꝫ alij medijs habitant telluris in aruis
Hoſqꝫ ſyros proprie perhibent: ſed littora iuxta
Phoen ices viuūt veteri cognomine dicti:
Quos miſit quondā mare rubrū laudibus auctos
Chaldeo nimiū decoratā ſanguine gentem:
Archaniſqꝫ dei celebratā legibus vnam:
Quod pelagus primi tentantes nauibus altis
Diſiunctas gentes docuerūt iungere mercem
Et primi ſtellis numeros nomenqꝫ dedere:
Atqꝫ oculis mirum voces ſentire figuris.
Hi muros iopes: gaſam quoqꝫ elaida complent.
Antiquāqꝫ tyrū: beryti ⁊ moenia gratę:
Vicinamqꝫ mari byblim: ſydonaqꝫ pulchrā
Quā iuxta liquido boſiremus gurgite currit:
Et pinguem tripolim: necnō arthoſida ſacram
Laodicem pariter. poſitā prope littus amoenū
Et poſidi turres: ⁊ daphnes optima tempe
Terrarū medijs apamez moenia clarę
Ad cuius partes eoas orontes.
Anthiochi medius dirimit quꝫ gurgite regna:
Hęc omnis pinguis tellus eſt vbere lęta:
Arboribus pariter. pecoriqꝫ ⁊ cōmoda viti:
Ad cuius fines veniens: quos terminat auſter:

Atrabij cernes extremi littora ponti.
Qui ſytiam medius diſterminat atrabiaq;
Et tangit vergens orientē verſus elanos.
Diues arabs poſt quos latiſſima poſſidet arua
Quę protenta diu cinguntur ab equore perſo
Atrabioq; ferit zephyrus quod flammine ſeuo
Perſica nam flatus ęoi littora turbant
Ora: ſed hęc auſtro tendit ſubiecta per ortus
Fluctibus oceani pulſatur ⁊ vndiq; rubri:
Hanc quoq; deſcribam tenui ratione recenſens:
Paſcere nam populos foelices diuite terra
Floribus ⁊ varijs miracula prębet odoris.
Nanq; thyo ſmyrnaq; viget cū thuris odore
Et caſia. necnō ⁊ cannę dulcis odore
Cinnama pręterea iocunde naribus aurę
Fertilis hęc generat tellus. auriq; metalla
Veſtibus auratis quare gens vtitur illa .
His pueros ſeruans molochites ſplendet arenis
Andromadaſq; lapis cōpeſcens pectoris iras .
Sed libani montis ſunt poſt decliuia primi
Foelices opibus nabatęi nomine dicti.
Chablaſij poſt hos atq; ageres . inde propinquāt
Chatramis atq; ſacę: contra ſunt perſidis equor
Minęiq; maris prope rubri littora viuūt
Atq; ſabę poſt hos: necnō habitāt cletabeni
Atrabię populi celebres hi nomine claro.
Sunt tamē et plures alij: nā maxima tellus:
Trans iſtam zephiri ſub partes degit erembū
Speluncis genus infoelix ⁊ rebus egenis
Qui ſolis radijs nigreſcunt corpus aduſti

Diſperſiqꝫ dolent luſtrantes more ferarum
Non arabis ſimiles opulentis ſcilicet ęqua
Omnibus eſſe poteſt nunqꝫ fortuna bonorꝫ.
Poſt libani montis populi ſunt ſolis ad ortus
Alterius ſyrię. quę tendit ad vſqꝫ ſinopen
Cappadoces medijs habitant in finibus huius
Terminus aſſyrios. ſed claudit ponticus ille
Thermodon: pelagi qua pulſat gurgite fluctus:
Cuius ab eoo decurrit limite vaſtis
Viribus euphrates deſcendens montibus aſpris
Armenię longuſqꝫ noton pertendit ⁊ inde
Ad ſolem flexus babylonis diuidit vrbem:
Littora deinde tuens perrumpit perſidis vndę
Extrema fluuij ſub parte terredona radens
Huius ad aurorã ripis deuoluit̃ altis
Tigris. aqua ſuperant quē flumina nulla rapaci
Sed tantũ ſuperat: quantũ vix ſeptimus ortus
Conficiat pedibus ſpacij ꝓperantibus ire:
Atqꝫ lacu medius thonites intrat ⁊ exit
Nec violatur aqua: quãuis penetrabilis illa
Ocior atqꝫ vadis emergens cedit amaris:
Hoc tamen om̃e ſolũ fluuius quod cingit vterqꝫ
Indigne populi pro re dixere medãnem:
Quod medias amnes has terras flumine cingunt
Agricolis pariter paſtoribus atqꝫ feracem
Vbere nam lęto florenti ſemina cuncta
Herbarumqꝫ toris ⁊ gramina lęta vireſcunt:
Vt varijs rami cõplentur fructibus alti:
Gens quoqꝫ przfulget claris in laudibus illa:
Nam peperit multos celſa virtute potentes

Atq; adeo ſimiles: licet vt mortalibus eſſe
Armenij iuxta quã ſunt aquilonis ad axes
Cõminus ⁊ fortes: quos ſentit mars matieni
Quos prope concludũt euphraten collibus altis
Montes diuitijs pariter belloq; potentes:
Ad partes auſtri babylon: quã moenibus olim
Mirandis poſuit firmiſq; ſemiramis vrbem
Cuius in arce domũ ſplendentẽ fecerat auro:
Quã ſimul argentum varie decorauit eburq;
Hoc quoq; pingue ſolum palmaꝝ diuite ſilua:
Quo fertur berylli munus precioſius auro:
Berylli lapidem liquidũ: glaucicq; colons.
Per loca quę tendũt aſanię ad moenia petrę.
At ſupra babylona vides ⁊ flamina vaſta
Ciſſos meſſabiaſq; chalonitaſq; feroces.
Armenios montes ſi linquens ibis ad ortus
Medica noſcetur tibi tellus: cuius ad axes
Geti ſunt mardiq; viri ſimul attrapeteni
Ad noton inde habitant medoꝝ rura tenentes.
Medea hinc fugiens dederat cognomina terrę
Hinc medij varios vſus nouere veneni:
Quoꝝ per multas ſpacium diffundit̃ oras:
Hęc generat narciſſiten oriente ſub ipſo
Qui lapis eſt fuſcus: cõplent hanc vndiq; ſiluę
Inter quas homines pecuaria ditia paſcunt.
Caſpiadas tangunt portas: qui ſolis ab ortu
Rupibus hęc celſis aſię ſunt clauſtra potentis:
Qua via ſub boream duplex: ſe ſcindit: ⁊ auſtrũ
Hęc regio perſas hyrcanos ducit: at illa:
Sub colles imos habitant: poſt caſpia clauſtra

Martia gens parthi: telis arcuq; potentes:
Viuere qui ſpolijs gaudent: raptuq; nefando:
Qua propter bellis homines vexant in orbe:
Atq; optata perit multo pax ſanguine mundi.
Poſt hos eſt perſis circundata montibus altis
Aſſiduis florens regnis: et diuite cenſu
Ex quo perdomuit ſydon moenia ſardis
Cingitur excelſis hec vndiq; collibus omnis
Aduergens auſtros poſt caſpia clauſtra petenſq;
Quod proprio pelagus celebrat cognomine latū
Atq; tripartitis habitatur finibus illa.
Nanq; colunt alij rigide ſub partibus arcti
Terras quas medij nemoroſis montibus vmbrant
Aſt alij medie viuūt regionis in aruis
Littora poſtremi tangunt auſtralia perſe
Prima parte ſabe mediſq; paſargada: poſt hunc
Taſcon telis habitat gens fortis et arcu.
Quinq; tenent populi diuiſos perſidis agros:
Amnibus hec multis recreatur et vbere pingui
Hinc choros immēſus profundit. inde choaſpes
Fonte cadens indo: qui ſtringit gurgite fuſa
In cuius ripis preclarus fulget achates
Pondere conſim ilis voluit quos vnda cylindris
Fertilis hec tellus foecundis paſcitur auris
Nam ventis ſemper floreſcunt rura ſecundis:
Hec eadem gemmis nimiū decorat honeſtus
Quar quis varias vires? quis noīa dicat?
Te colythum memorem iuſto cognomine dictū
Qui lapides tenum tritus potuſq; reſoluit:
Miritenenq; bonū nardi cum reddat odorem

Hic eſt actites ſonitu cui ſpiritus addit
Archanum crepitans ꝓgnantibus vtilis eſſe.
Necnon pyrites: digito qui ſtrictus adurit
Gemmaqꝫ quę radios emittit candida ſolis
Atqꝫ ſelenites lunaris imagine lucis:
Quod decus ⁊ minuit ꝓprij ſplendoris ⁊ auget.
Reſpice nunc reliquas aſię ſub finibus oras.
Perſidis ad pontum carmani ſolis ab ortu
Littora pars habitant: medię pars limina terrę:
Cedroſi poſt hos tendunt orientis ad ignem
Oceanum iuxta radijs proprioribus vſqꝫ
Eſt ſcythię tellus auſtralis flumen ad indum:
Qui ponto rapidus rubro ꝯtrarius exit.
Gurgite nam celeri rectus decurrit ad auſtrum:
Caucaſus oriens primum de montibus altis.
Diuidua cuius patalanę cingitur vnda
Separat innumeras ⁊ vaſto gurgite gentes:
Ad partes rapidi qua vergunt lumina ſolis
Oritas aribaſqꝫ ſimul liniqꝫ arachotas
Vtentes leuis: ⁊ ſattaidas ſimul omnes
Pampanij montis ſub celſa rupe arienos
Nomine cōmuni: qui terras vbere nullo
Florentes habitāt: ſquallent nam ſentibus aſpris
Coralij lapidem: qui rubrum littore carpunt.
Saphirijqꝫ decus nigri flauijqꝫ coloris
Saxorū cędunt venis ac merce beati
In quorū terras hinc tethyios ęquora claudunt
Quas primo titan aſcendens lumine cernit
Vnde color populis niger eſt flagrantibus ortus
Atqꝫ gerunt ſimilis hyacintho fronte capillos.

Effodiunt alij terras: auriqꝫ metallum.
Aſt alij texunt tenuiſſima tegmina lini.
Vel dentes ſtringunt elephantis ab ore refulſos
Scrutantur ripis alij torrentibus imbri:
Berylli gemmas glauci: nitidumqꝫ adamanta:
Atqꝫ aura viridi legitur: quę ſplendet iaſpis:
Coralijqꝫ decus liquidi: gratiqꝫ topazi
Purpureoqꝫ amethyſos ineſt ſuffuſa colore:
Diuitias magnas ſic tellus illa miniſtrat:
Aſſiduis rigant hanc totã fontibus amnes
Arboribuſqꝫ viget varijs milioqꝫ ſequenti:
Et precio rubrę perfloret arundinis illa.
Hinc alij superant procero corpore tantum
Inſiliant equitum faciles vt more elephantis:
Aſt alij viuunt ſapienti pectore nudi
Luminibuſqꝫ vident rectis mirabile ſolem
Et radios oculis ⁊ ſacra mente rettactant
Signaqꝫ concipiunt arcana luce futuri:
Pſitacus hic viridis decoratus torque rubenti
Naſcitur: humanę ſimulat qui verbera linguę.
Nunc age te fluuios montes formãqꝫ docebo:
Ipſius terrę populos genteſqꝫ beatas
Marginibus ternis tellus hęc clauditur omnis
Obliquatqꝫ latus per cunctas linea partes.
Heſperios fines immanis terminat indus:
Ad notios pelagus concludit gurgite rubrum:
Sed gentes ortus ⁊ caucaſius excipit arctum.
Hanc homines habitant multi diteſqꝫ colendã
Nominibus varijs diſcreti: ⁊ finibus amplis:
Dardani ripas contingunt fluminis indi

Hic vbi precipitem ſcopuli fundunt aceſinem
Huncq; capax claſſis venientē voluit hydaſpes
Tercius hos ſequitur ſplendenti gurgite cophes:
Toxil is inter quos habitat cū gente fabarū.
Hinc ſcodri poſt hos ſunt: peucaneiq; feroces.
Gangarideq; truces: auri qua pondus onuſtum
Deuoluēs: hypaniſq; trahit: rapiduſq; megarus
Quos capit emodo miſſos gangetica monte
Tellus porrigit̄ quę ad terrę colidis auſtros
Oceani tangens pelagus ſub collibus altis
Quos volucres metuunt celeri cō:ingere penna
Vnde locis graij poſuerūt nomen aornin
Hic via quę celebrat nomen dyoniſia bacchi
Cui ſtatuas dederat victoria finibus illis
Hic tylos eſt ſuperans vaſtę miracula terrę
Inſula: nanq; viret cunctis in partibus anni
Nec folijs nudat ramos autumnus in illa.
Aſſidueq; tenet flores genus arboris omne:
Hic adamas fulget lymphantia pectora ſanans.
Et prohibens miſeris occulti damna veneni:
Quem minime valeat ferrū ſuperare nec ignis
Frangitur hircino maceratus ſanguine tantū
Sed tepido: fractis multis incudibus ante:
Ad motum rettrahi defendens robore miro
Hic lignis lucem ſimulat ſplendore lucernę
Hinc meruit nomen preclaro noīe dignū
Tot ſunt per terras vulgate noīe gentes:
Nam reliquas quę mens valeat mortalis in orbem
Diſperſas: numerare tibi ſine numine magno?
Quod bene diſpoſuit terras: pontiq; profundū

Sideribus varijs decorans celeſtia templa:
Et multis recreans: varijſq; coloribus arua
Munera per populos tribuens diuerſa virorum:
Sed nos terrarum tractus gaudere per æuum:
Et quęcunq; mari circundatur inſula vaſto:
Oceanuſq; ſimul: necnō penetrabilis vnda:
Quam gremio tellus ſinuoſo ſuſcipit alma:
Et fluuij monteſq; lacus: quos continet orbis:
Nam pelagi partes percurri carmine vaſtas:
Et terrę pariter regiones finibus amplis:
Omnipotens pro quo genitor mihi premia donet

Impreſſum Vienne a Joanne
Winterburg Emendatū aūt a
L. Joanne Cuſpiniano artiū
et humanitatis profeſſoris qui
publice hūc libellum in ſtudio
Vienneſi interpretatus eſt.

STADTBIBLIOTHEK

WIENER STADTBIBLIOTHEK

M B

(c. 1490)

6

4

81